

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Javaslat tanácsi rendeletre a halászati ágazatban az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására szolgáló közösségi keretrendszer létrehozásáról, valamint a közös halászati politika tekintetében a tudományos tanácsadás támogatásáról

COM(2007) 196 final – 2007/0070 (CNS)

(2008/C 10/14)

2007. június 1-jén az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2007. szeptember 6-án elfogadta véleményét. (Előadó: Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2007. szeptember 26–27-én tartott, 438. plenáris ülésén (a szeptember 26-i ülésnapon) 150 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB általánosságban véve kedvezően fogadja a rendeletjavaslatot.

1.2 Az EGSZB némi kétséget táplál az iránt, hogy a rendeletjavaslat valóban egyszerűsíti-e a jelenleg hatályos rendeletet, azaz az adminisztratív terhek csökkentése révén mind a tagállamok, mind a közigazgatások számára előnnyel járna-e.

1.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a „végfelhasználók” európai bizottsági fogalom meghatározása pontatlan, mivel ez alapján bárki végfelhasználónak tekinthető. Ezért azt javasolja, hogy az Európai Bizottság módosítsa a meghatározást, hogy az sokkal pontosabb legyen.

1.4 Az EGSZB megítélése szerint a környezeti adatok gyűjtésének elsősorban a tagállamok által a halászati tudományos programok keretében elvégzett tengeri felmérések során kell történnie.

1.5 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak világosabban meg kellene határoznia, mi minősül a tagállamok számára szankciókkal járó szabálysértésnek, és módosítania kellene a pénzügyi korrekciókat.

1.6 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy törölje azt a lehetőséget, hogy a mintavevők gazdasági adatok gyűjtése céljából szabadon hozzáférhessenek az üzlethelyiségekhez, mivel ez jogi problémákhoz vezethet.

1.7 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak konkrétan elő kellene írnia a megfigyelői programok tagállamok általi finanszírozását és azt, hogy a minimálisra szorítsák a legénység által elvégzendő önmintavételi programokat, mivel az túlzott munkaterhet jelentene.

1.8 A halászati tevékenység környezeti hatáértékelését illetően az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak világosan meg kellene határoznia, hogy mely adatokra lesz szükség és hogy ezeket ki gyűjtse be.

1.9 Az EGSZB megítélése szerint a fajok közötti interakció mértékének becslésére szolgáló adatok gyűjtése nehezen megvalósítható, ezért azok elhagyását javasolja.

1.10 Az összegyűjtött törzsadatok kezelése és felhasználása tekintetében az EGSZB hangsúlyozni kívánja annak fontosságát, hogy a rendeletjavaslat értelmében ezek az adatok a hozzáféréssel rendelkezők által bizalmasan kezelendők.

1.11 Az EGSZB úgy véli, hogy a közösségi és nemzeti programokat gyakorlatilag lehetetlen megkezdeni 2008-ban, ezért javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a programok csak 2009-ben induljanak.

2. Indoklás

2.1 Egyes megbízható halászati alapadatok módszeres gyűjtése elengedhetetlen a halállományok felméréséhez és a tudományos tanácsadáshoz, ezért kritikus jelentősége van a közös halászati politika (KHP) végrehajtása szempontjából.

2.2 Az Európai Bizottság megvizsgálta a jelenlegi adatgyűjtési keretszabályozás⁽¹⁾ értelmében már több éve alkalmazott rendszert, és úgy találta, hogy felül kell azt vizsgálni, hogy megfelelő mértékben figyelembe lehessen venni a flottákon alapuló halgazdálkodási megközelítést és azt, hogy ökoszisztéma-központú megközelítést kell kidolgozni, javítani kell a halászati adatok minőségén, teljességén és az azokhoz való általános hozzáféréseken, hatékonyabban kell támogatni a tudományos tanácsadást és elő kell mozdítani a tagállamok közötti együttműködést.

⁽¹⁾ A Tanács 1543/2000/EK rendelete a közös halászati politika irányításához szükséges adatok gyűjtésére és kezelésére vonatkozó közösségi keret létrehozataláról (HL L 176., 2000.7.15.), valamint a halászati adatok gyűjtésére és kezelésére vonatkozó többi rendelet.

2.3 Ezért közzéteszi e vélemény tárgyát képező, a halászati ágazatban az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására szolgáló közösségi keretrendszer létrehozásáról, valamint a közös halászati politika tekintetében a tudományos tanácsadás támogatásáról szóló tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatot^(?), melynek célja regionális, hosszú távú és megfelelően integrált, biológiai, gazdasági, környezeti és társadalmi vonatkozású adatokat tartalmazó mintavételi programok kidolgozása, amelyek megfelelnek a halgazdálkodás és az ökoszisztémára koncentráltó halgazdálkodási megközelítés felé történő előrelépés szükségessége által szabott új követelményeknek.

2.4 A javaslat célja, hogy az új adatgyűjtési rendszer a tengeri adatgyűjtéstől a végfelhasználók általi felhasználásig az egész folyamatot felölelje. Újító jelleggel emellett a halászati tevékenységnek a tengeri ökoszisztémára gyakorolt hatásainak megismerése céljából előírja a környezeti adatok gyűjtését is, gazdasági szankciót helyez kilátásba a szabálysértő tagállamokkal szemben, javítani kívánja az adatokhoz való hozzáférést és felhasználásukat, valamint csökkenteni az adminisztratív terheket minden érdekelt számára (egyszerűsítés).

3. Általános megjegyzések

3.1 A tudományos tanácsadás javítása érdekében a rendeletjavaslat szabályokat állapít meg a halászati ágazathoz kapcsolódó biológiai, gazdasági, környezeti és társadalmi vonatkozású adatok gyűjtésére és többéves programok keretében történő kezelésére, valamint ezeknek a KHP keretében történő felhasználására vonatkozóan.

3.2 Ezen alapvető halászati adatok révén értékelni lehet az egyes halászflokkák tevékenységét, a KHP-val kapcsolatos egyéb közösségi jogszabályok értelmében összegyűjtött adatok felhasználásával összefoglalók készíthetők, állományonkénti és hajócsoportonkénti bontásban kiszámítható a kifogott és a visszaengedett halak össz mennyisége, földrajzi területenként és időszakonként osztályozhatók a fogások, megbecsülhető a halállományok mérete és eloszlása, értékelhetők a halászati tevékenységek környezeti hatásai, felmérhető a halászati ágazat társadalmi-gazdasági helyzete, nyomon követhető a közösségi hajók által fogott halak és az importhalak ára, valamint értékelhető az iparág gazdasági és szociális helyzete.

3.3 E tevékenységek finanszírozását a közös halászati politika végrehajtására és a tengerjogra vonatkozó közösségi pénzügyi intézkedések létrehozásáról szóló, 2006. május 22-i 861/2006/EK tanácsi rendelet^(?) szabályozza, amelyről az EGSZB már véleményt nyilvánított^(*).

3.4 A rendeletjavaslat különleges jelentőséget tulajdonít az összegyűjtött adatok minőségellenőrzésének és validálásának: a minőségellenőrzést és a jóváhagyott minőségi előírások betartását a közösségi pénzügyi jóváhagyás feltételül szabja.

3.5 Más, a halászati adatok gyűjtéséről és kezeléséről szóló közösségi rendeletek is vannak, amelyek rendelkezéseket tartalmaznak a halászhajókkal, tevékenységeikkel és fogásaikkal, vala-

mint az árfigyeléssel, a cettfélék véletlenszerű kifogásával és a mélyvízi halászatra vonatkozó feltételekkel kapcsolatos adatok gyűjtését és kezelését illetően, amelyeket figyelembe kell venni a rendeletjavaslatban, ha teljes és koherens adatgyűjtési rendszert kívánunk létrehozni.

3.6 Az EGSZB általánosságban véve kedvezően fogadja a rendeletjavaslatot. Ennek ellenére aggodalommal tölti el, hogy a közösségi rendelkezések száma folyamatosan nő, ami az adminisztratív terhek növekedésével jár. Konkrétan az EGSZB némi kétséget táplál az iránt, hogy a rendeletjavaslat valóban egyszerűsítést jelent-e, azaz az adminisztratív terhek csökkentése révén mind a tagállamok, mind a közigazgatások számára előnnyel jár-e.

3.7 Hasonlóképpen az EGSZB igen elégedett azzal, hogy a javaslat nagy hangsúlyt fektet a halászati tevékenységek környezeti vetületeire, és olyan adatok rendelkezésre állását teszi lehetővé, amelyek révén a halgazdálkodásra ökoszisztéma-központú megközelítést lehet alkalmazni.

4. Részletes megjegyzések

4.1 A rendeletjavaslat először egyes kulcsfogalmakat határoz meg, ezek a halászati ágazat, a szabadidős horgászat, a tengeri régiók, a törzsadatok, a részletes adatok, az összesített adatok, a flottaalapú mintavétel, a közösségi halászhajó és a végfelhasználók. Az EGSZB megítélése szerint ez utóbbi fogalom meghatározása nem pontos, hiszen ezek itt „a halászati ágazatra vonatkozó adatok tudományos elemzésében érdekelt természetes vagy jogi személyek, illetve szervezetek”. Az EGSZB véleménye szerint e meghatározás alapján bárki lehet végfelhasználó, ezért azt javasolja, hogy az Európai Bizottság módosítsa a meghatározást úgy, hogy az sokkal pontosabb legyen.

4.2 Az Európai Bizottság többéves közösségi programot határoz meg az adatok gyűjtésére, amely az alábbiakat érinti:

- közösségi hajók által a közösségi vizeken vagy azokon kívül folytatott kereskedelmi halászat,
- közösségi vizeken végzett szabadidős horgászat,
- a tagállamok területén és a közösségi vizeken végzett akvakultúra-ágazati tevékenységek,
- halászati termékeket feldolgozó ipar.

4.3 A tagállamok a közösségi programmal összhangban nemzeti adatgyűjtési programot dolgoznak ki, amely magában foglalja az adatok gyűjtésére és elemzésére, valamint azok helytállóságának és pontosságának megállapítására alkalmazandó eljárásokat és módszereket. A nemzeti programok különösen az alábbiakat foglalják magukban:

- nemzeti mintavételi programok,
- adott esetben a tengeri megfigyelőkre vonatkozó program,
- a tengeri felmérésekre vonatkozó program.

^(?) COM(2007) 196 final, 2007. április 18.

^(*) HL L 160., 2006.6.14.

^(*) NAT/280 – CESE 1490/2005 – HL C 65., 2006.3.17.

4.4 Az Európai Bizottság javaslatában előírja, hogy a közösségi és a nemzeti programokat hároméves időszakra kell kidolgozni. Az első programoknak a 2008–2010-es időszakot kell teljes egészében lefedniük. Az EGSZB úgy véli, hogy a közösségi és nemzeti programokat gyakorlatilag lehetetlen megkezdeni 2008-ban, ezért javasolja az Európai Bizottságnak, hogy ez a rendelkezés csak 2009-től kezdődően lépjen életbe.

4.5 A tagállamok nemzeti programjukat összehangolják az ugyanabban a tengeri régióban található többi tagállam programjával, és tevékenységüket megpróbálják egyeztetni olyan harmadik országokkal, amelyek az adott tengeri régióban a felségterületükhöz vagy joghatóságuk alá tartozó vizekkel rendelkeznek, mint ahogyan a regionális halászati szervezetekben is történik.

4.6 A halászati tudományos, műszaki és gazdasági bizottság (HTMGB) értékeli a nemzeti programokat, azok bármely módosítását és a gyűjtendő adatok tudományos relevanciáját. Az Európai Bizottság a HTMGB értékelése alapján jóváhagyja a nemzeti programokat.

4.7 Az EGSZB egyetértését fejezi ki a többéves programok keretében megvalósítandó adatgyűjtési és – kezelési tervvel. Fel kívánja azonban hívni az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy az általa közzétett rendeletjavaslatból nem derül ki, hogy a halászati – alapvetően a halászati ágazati tevékenységek környezeti hatásairól szóló – adatok gyűjtése mennyiben befolyásolja a hajók mindennapi munkáját. Az EGSZB megítélése szerint az ilyen környezetiadat-gyűjtésnek elsősorban a tagállamok által a halászati tudományos programok keretében elvégzett tengeri felmérések során kell történnie.

4.8 Újdonság, hogy az Európai Bizottság előírja, hogy ha a tagállamok nem tartják tiszteletben a rendeletjavaslatban megállapított szabályokat, az Európai Bizottság szankciókat szabhat ki rájuk, konkrétan csökkentheti, vagy akár fel is függesztheti a nemzeti programjaikhoz nyújtott pénzügyi támogatást. Az EGSZB helyesli a javaslatot, és bízik abban, hogy a szankciók elkerülése érdekében a tagállamok eleget tesznek a kötelezettségeiknek. Úgy véli azonban, hogy az Európai Bizottságnak világosabban meg kellene határoznia, mi minősül a tagállamok számára szankciókkal járó szabálysértésnek, és módosítania kellene a pénzügyi korrekciókat.

4.9 A 4.3. pontban foglaltakkal összhangban a többéves nemzeti mintavételi programok az alábbiakra terjednek ki:

- adott esetben a szabadidős horgászatra is kiterjedő, biológiai adatokra vonatkozó mintavételi terv, amely a flottaalapú mintavételre épül,
- az ökoszisztémára vonatkozó adatokkal kapcsolatos mintavételi terv, amely lehetővé teszi a fajok közötti interakció mértékének és a halászati ágazat környezetre kifejtett hatásának becslését,
- a gazdasági és társadalmi vonatkozású adatokkal kapcsolatos mintavételi terv, amely lehetővé teszi a halászati ágazat társadalmi-gazdasági helyzetének felmérését.

4.10 Az EGSZB megismétli a 861/2006/EK rendeletről megfogalmazott véleményében foglaltakat, azaz hogy a tudományos tanácsadás javítása érdekében a tagállamokon keresztül

finanszírozni kellene tudni a közösségi halászati ágazat azon kiadásait is, amelyeket a halászati tevékenység környezetre gyakorolt hatásának, illetve az ágazat társadalmi-gazdasági helyzete felmérésének céljából készített szükséges tanulmányok jelentenek.

4.11 Az Európai Bizottság előírja, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy feladataik teljesítése érdekében a mintavételek hozzáférjenek:

- valamennyi kirakodott fogáshoz, ideértve – adott esetben – az átrakodott rakományokat és az akvakultúra-létesítményekbe átszállított halmennyiséget,
- az üzlethelyiségekhez gazdasági adatok gyűjtése céljából.

4.12 Az EGSZB jelezni kívánja az Európai Bizottságnak, hogy a mintavételeknek az üzlethelyiségekhez gazdasági adatok gyűjtése céljából történő szabad hozzáférése jogi problémákba ütközik, ezért kéri e pont elhagyását.

4.13 Végül a halászati adatok nemzeti programok keretén belüli gyűjtéséhez hozzátartozik egyrészt az, hogy ha az adatgyűjtéshez szükséges, a tengeri megfigyelők felszállhatnak a hajóra, másrészt pedig az állományok méretének és eloszlásának értékelése, valamint a halászati tevékenység környezetre kifejtett hatásának felmérése céljából a kereskedelmi halászati vállalkozások által végzett felmérésektől függetlenül a tengeren végzett tudományos felmérések.

4.14 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy mindkét rendszerre szükség van a halászati adatgyűjtés keretének teljes kiépítéséhez, és úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak kifejezetten rendelkeznie kellene a tengeri megfigyelők tagállamok általi finanszírozásáról. Az EGSZB jelezni kívánja az Európai Bizottságnak, hogy abban az esetben, ha a megfigyelők nyilvánvaló helyhiány miatt vagy biztonsági okokból nem léphetnek a hajó fedélzetére, és az önmintavételt a legénységnek kell elvégeznie, ez túlságosan nagy többletmunkát jelenthet a legénység számára.

4.15 A halászati tevékenység környezeti hatásértékelését illetően az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak világosan meg kellene határoznia, hogy mely adatokra lesz szükség és hogy ezeket ki gyűjtse be.

4.16 A rendeletjavaslat előírja, hogy az összegyűjtött törzsadatok számítógépes adatbázisokban való biztonságos tárolása és bizalmas kezelése a tagállamok felelőssége. A tagállamok felelősek továbbá a törzsadatok, valamint az ezeken alapuló részletes és összesített adatok minőségéért és teljességéért.

4.17 Az EGSZB helyesnek tartja, hogy ezek tagállami feladatkörök legyenek, mivel a bizalmas adatkezelés kiemelkedően fontos a halászati vállalkozások számára.

4.18 Az adatok bizalmas kezelése igen fontos, mivel a nemzeti számítógépes adatbázisok tartalmazzák majd az alábbiak értelmében összegyűjtött összes törzsadatot:

- a 2847/93/EKG rendelet a közös halászati politika ellenőrző rendszerének létrehozataláról,
- a 779/97/EK rendelet a Balti-tengeren folyó halászati erőki-fejtés irányítására vonatkozó szabályok bevezetéséről,

- a 104/2000/EK rendelet a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről,
 - a 2347/2002/EK rendelet a mélytengeri állományok halászatára vonatkozó különleges hozzáférési követelmények és kapcsolódó feltételek megállapításáról,
 - a 812/2004/EK rendelet a cettfélék halászat során történő véletlenszerű kifogásával kapcsolatos intézkedések megállapításáról;
- valamint az itt tárgyalt rendeletjavaslatban előírt adatokat a következőkre vonatkozóan:
- a hajók tevékenysége, műholdas megfigyelésből és egyéb felületi rendszerekből származó információkon alapulva,
 - állományok szerinti bontásban a kereskedelmi flottaszegmensként kifogott halak – a visszaengedett halállományt is beleértve – összmenyiségének adatai, és adott esetben a szabadidős horgászat fogási adatai,
 - az állományok állapotának nyomon követéséhez szükséges biológiai adatok,
 - a halászat és az akvakultúra környezetre gyakorolt hatásának értékeléséhez szükséges, az ökoszisztémával kapcsolatos adatok,
 - a fajok közötti interakció mértékének becslésére szolgáló adatok, és

- a flottaágazat és a feldolgozó iparágak által szolgáltatott gazdasági és társadalmi vonatkozású adatok.

4.19 A fajok közötti interakció mértékének becslésére szolgáló adatokat illetően az EGSZB úgy véli, hogy pontatlanok és nem egyértelműek, ilyen becslést tehát nem lehet végezni, ezért kéri, hogy töröljék őket.

4.20 A tagállamok a vonatkozó nemzetközi előírásokkal és a regionális szinten megállapított eljárásokkal összhangban feldolgozzák és részletes vagy összesített adatokká alakítják át a törzsadatokat, és az Európai Bizottsággal kötött megállapodások alapján a Bizottság és az illetékes tudományos szervezetek rendelkezésére bocsátják őket.

4.21 A tagállamok a részletes és összesített adatokat biztonságos elektronikus formátumban továbbítják.

4.22 A tagállamok a vonatkozó részletes és összesített adatok továbbítását csak abban az esetben tagadhatják meg, ha fennáll a természetes vagy jogi személyek azonosításának a veszélye, vagy ha a végfelhasználók nem felelnek meg a rendeletjavaslatban megállapított követelményeknek.

4.23 A gyűjtött adatok kezelését és felhasználását illetően az EGSZB hangsúlyozni kívánja a törzsadatok – különösen a hajók tevékenységére vonatkozó, műholdas megfigyelésből származó információkon alapuló adatok – bizalmas kezelésének fontosságát, és ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy ezeket megkülönböztetett figyelemmel kezelje.

Kelt Brüsszelben, 2007. szeptember 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS